

Tanka Tankar

Ett inspirationsbrev för tankande människor

Januari 2010

Att leta möjligheter är som att plocka svamp, man missar många om man bara närmar sig från ett håll

Tanka Tankar är ett inspirationsbrev där vi på TrainingLab vill dela med oss av vår syn på aktuella ämnen. Denna gång har vi valt rubriken "Långa Tankar"

**"Om du går så långt du kan se,
kommer du därifrån se tillräckligt
för att gå ännu längre"**

Tanka Tankar

Sätt den långa tanken före den korta

När jag var liten sa min mamma alltid när vi hade brått. PO, sätt det långa benet före det korta. Om vi i fortsättningen vill hänga med i den snabba utvecklingstakten som sker i världen så är det brått. Nu gäller det att sätta den långa tanken före den korta.

Fel riktning kan inte kompenseras med högre hastighet.

”Nu vänder det uppåt”, var rubriken på mitt förra Tanka Tankar – men en vändning är inte samma sak som tillbaka till ruta ett. Många jobb kommer inte tillbaka, de har försvunnit i det man brukar kalla för ”strukturomvandling”, eller med andra ord – rationalisering, effektivisering och utkonkurrering. En av de största utmaningarna vi står inför är att besvara frågan – ”var ska alla de nya jobb som behövs för att vi ska kunna behålla den levnadsstandarden vi vant oss vid egentligen komma ifrån”? En sak är säker – de kommer inte från ruta ett, för den finns inte kvar längre.

Framtiden ligger inte bakom oss, den ligger framför oss och stavas ”möjligheter”

Det finns så mycket i vår omvärld som pockar på vår uppmärksamhet att vi inte ser framtiden. Vi håller helt enkelt på att uppslukas av det som händer precis just nu. Av den tanke vi råkar tänka. Eller den händelse som råkar hända. Dygnet har bara 24 timmar, så något måste få stryka på foten. Och det blir så klart det som ligger utanför det omedelbara – det vill säga den framtid där möjligheterna finns.

Framtiden beror på vad vi gör redan idag. Vi kan inte vänta och se, då kommer det att bli som ”följa John”. Vi hänger på den stora massan och ser vad som händer. Vi ser bara det som alla andra ser och vi gör bara vad alla andra gör. Det är lätt att falla för ”flockbeteendet”. Nu om någonsin krävs ett ledarskap med både visioner, tydliga planer och mod att stå upp för nya idéer – **Långa Tankar**

”Nyss skulle man göra si, nu ska man göra så. För ett tag sedan var det viktigt, nu är det inte alls viktigt längre. Hur vill de ha det egentligen”
från Bodil Jönssons bok ”Tio år senare”

Tanka Tankar

Våra förfäder kunde nog aldrig ens drömma om att en dag skulle en människa landa på månen. När Galilei upptäckte månen för 400 år sedan började människan drömma om rymden. 1865 drömde Jules Vernes vidare i sciencefictionromanen "Från jorden till månen" och 1961 formulerade John F Kennedy "Put a man on the moon before the end of the decade". Den 21 juli 1969 satt Neil Armstrong ner fötterna på månen och drömmen var verklighet. **Ting Tar Tid** – men vi måste våga drömma och vi måste våga hålla ut. Vad handlar det om egentligen – **Jo, att ha Långa Tankar som spränger gränser.**

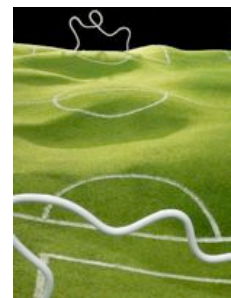
På 50- och 60 talet stod kapplöpningen om rymden mellan USA och Sovjetunionen. Idag handlar kapplöpningen i världen om utveckling produktion, handel, ekonomisk tillväxt och välstånd. Sverige håller på att bli förbispningen av länder vi tidigare inte hade räknat med – länder som har siktet inställt på att utvecklas, få det bättre och i det långa perspektivet att bli bäst.

Kennedys klassiska tal från september 1962 har mycket att lära oss än idag:
"We choose to go to the moon – not because it is easy but because it is hard. We are behind but we do not intend to stay behind, and in this decade we shall make up an move ahead"

I ett tidigare Tanka Tankar skrev jag "När affärsvärlden fungerar som det skall är det som att spela fotboll. Planens mått är givna, gräset är nyklippt, två lika stora mål, 22 personer på plan och givna spelregler. Men när det uppstår kaos och kris blir det istället som att åka puckelpist där ingen puckel är den andre lik." Jag avslutade med - " Vi måste bli bättre på att tidigt observera, förstå och reagera på signaler som visar att spelplanen i vår omvärld håller på att förändras – när antalet avvikelser från den accepterade sanningen blir för många. Då har vi en ny spelplan att ta hänsyn till - **en spelplan där man måste både kunna spela fotboll och åka puckelpist – samtidigt !**

Ibland ligger dock verkligheten närmare än man anar. Jag stretchade min tanke, men tydligen inte tillräckligt långt. Någon annan var redan före i verkligheten. I Malmö invigde man den 5 september 2009 världens första "puckelbollplan". Konstnären Johan Ström har skapat en plan med kullar, pucklar, krokiga linjer och olika stora mål. Planen mäter 25 gånger 40 meter. Konstnären säger "Den är gjord ur ett filosofiskt perspektiv. Den liknar livets spelplan".

Tanka Tankar

Att det är billigare att tillverka produkter, komponenter eller hela bilar i många andra länder än i Sverige kan vi i grunden inte göra så mycket åt. Men inget hindrar oss ifrån att tänka ut nya spännande affärsidéer för framtiden – **Långa Tankar**

Att bli kreativ och nytänkande är kanske inget man lär sig på en eftermiddag, men helt klart är att man kan bestämma sig på mindre än en eftermiddag att ta första steget mot att göra något nytt eller annorlunda. Vi väljer själv vårt förhållningssätt – **Ska vi bygga vindskydd eller väderkvarnar?**

”Det går aldrig att rädda en organisation som går bra” – uttalandet kommer från den gamle företagsdoktorn Ulf af Trolle. Vad han menade var att framgång föder övermod och överdrifter. När företaget går som bäst är affärsidén redan överexploaterad. Det är dags att utveckla och göra något nytt. Ännu intressantare blir det om det finns otippade företag som lurar i vassen med nya revolutionerade produkter och tjänster som de ”övermodiga företagen” inte ser förrän det är för sent – och då är det för sent. **Nu är det dessvärre inte bara enskilda företag som lurar i vassen utan hela länder.**

If It's Not Happening, It's Because You're Not Doing It'

Thomas Friedman

Vill vi finna möjligheter och skapa försprång måste vi dra ut tankarna riktigt lång och stretcha vår mentala förmåga genom att ställa oss frågan **OM** – Vad händer då? **OM** behöver inte vara sant, men vi kan hantera tanken en liten stund som **OM** det vore sant!

”Vad hjälper det att världen är vid när mina skor är för trånga”

Tanka Tankar

På modebranschens Catwalk i Paris, London och Madrid handlar det inte om att visa upp redan färdigproducerade kläder. Det handlar om att skapa ringar på vattnet som så småningom påverkar och formar vår livsstil, inte bara våra klädval utan skapar också trender inom inredning, böcker, mat, elektronik, bilar och arkitektur. Det som visas på en Catwalk är inte det vi sedan får se i affärerna. **Modevisningarna är till för att visa nytänkande och skapa riktning och trender.** Det kommersiella resultatet får vi sedan se ute i handeln.

**”Du behöver inte sätta hela världen i brand.
Det räcker med att tända en gnista”**

På ledarsidan i en av våra större dagstidningar läste jag att Ingvar Kamprad framfört i en intervju med Bertil Torekull en idé att låta statliga Vattenfall köpa Saab och ”stöpa” om företaget till ett ledande varumärke inom miljöindustrin och inte bara inom fordonssektorn. ”Företaget skulle inom 5 år ta fram en superbillig folkbil, avsedd att konkurrera med de extremt bränslesnåla ekologiska bilar som Indien redan massproducerar och resten av Saab skulle konverteras till en industri för tillverkning av vindkraftverk, som inom 10-år skulle kunna bli världsledande”. I vanlig ordning blev reaktionen på Kamprads idé ifrågasatt med sakliga, rationella och snusförnuftiga argument. **Jag tror inte Kamprad framförde idén utifrån en genomtänkt och konkret tanke - jag tror han gjorde en ”Catwalk”** - han drog ut linjerna, förstörde ramarna och lät sig fantisera högt. Tänk **OM** ledarskribenten hängt med upp på ”Catwalk” och uttryckt ”Intressant – hur kan vi vrida och vända på en sådan idé”.

”In times of rapid change, experience could be your worst enemy”
Jean Paul Getty

Problemet med att dra ut linjerna och tänja på gränserna är att inblicken påskyndar insikten om att påbörja förändringar. Tänk **OM** du haft möjligheten att redan nu gå en runda i framtidens samhälle - 10 år framåt - titta och lyssna på vad människor gör och talar om. Jag tror vi skulle bli både förvånade och överraskade av mängder av saker vi inte skänker en tanke idag 2010. Innovationstakten går så fort att vi får allt mindre möjlighet att dra erfarenheter från det förflutna. Ända chansen att hänga med är att dra ut och stretcha vår mentala förmåga och leta efter nya möjligheter – **Långa Tankar.**

Tanka Tankar

I drygt fyrtio år har den privata sysselsättningen i Sverige stått och stampat på samma nivå (enligt SCB/Ekonomifakta ca: 3 miljoner), trots att antalet invånare i landet har ökat med över en miljon. Under tiden har olika arbetsuppgifter ändrat karaktär. Företagen rationaliserar och effektiviserar. Maskiner tar över tunga och momentana arbetsmoment. Samtidigt har det skapats nya arbetstillfällen inom områden som planering, montering, service och underhåll. Men sanningen kvarstår, på över fyrtio år har vi inte lyckats ta oss förbi ett nollsummaspel trots att invånarantalet ökat. Kan det vara så att vi saknar förmågan och fantasin att finna och skapa helt nya yrkesroller och arbetsuppgifter som bättre passar in i **en värld som rört sig mot nya beteenden och livsvillkor**.

Livet är en tävling - att tävla ligger i människans natur, konkurrensen för oss vidare, utvecklar oss, antingen vi tävlar mot oss själva eller mot andra. Inom idrotten tävlar vi. Forskare tävlar om olika anslag och politiker tävlar om väljarnas röster. Vi tävlar inom musik, vi tävlar om vem som skall få ett visst jobb och vi tävlar med kompisarna i Fia med knuff. **Så är det också inom näringslivet** – där tävlar man varje dag, dygnet runt. Det är inget nytt,

så har det sett ut i marknaden under lång tid. Men det nya är att det har blivit så många fler som vill vara med och tävla. En del av dessa är på väg om oss och en del är redan förbi. Men om en löpare förlorar lopp efter lopp så är lösningen inte att sluta springa. Lösningen är att **utveckla nya sätt att vinna och framför allt fortsätta tävla**.

Att ständigt vara nyfiken och låta sig inspireras gör att vi får möjlighet att koppla samman olika tankar och skapa nya banbrytande idéer och tänka **"OM - vad händer då?"**

Den svenske stjärnkocken Marcus Samuelsson uttrycker detta på ett målade sätt. *"Det är klart man blir inspirerad av att se och läsa och uppleva. Man måste hitta en balans mellan nya intryck och sig själv. Men inget slår den maträtt som dels kommer från huvudet, dels från hjärtat och kanske ännu mer från magkänslan som visar att man vågar lite. Jag har en liten meny som berättar min resa och passion. Till förrätt taco med sill med inlagd tomatsalsa, huvudrätt långkok på kycklingslår med rökt berbere- och kaffesås serveras med majsmos, till dessert chokladtartelett med salt- och kolaglass. Här känner jag Smögen, Etiopien, Frankrike via New York big city"*. Här kan vi verkligen snacka om **en kille som vågar dra ut och stretcha sin tankar och leta efter nya möjligheter – Långa Tankar**

Tanka Tankar

Kanske har industrin mycket att lär av matkulturen. Stanna upp och se er omkring och ställ er frågan ”med vilka nya områden ute i världen kan vi skapa nya unika värde för marknaden”. Allt behöver inte vara nytt, det räcker att det är annorlunda.

”Nya tankar och idéer uppstår i mötet med det oväntade”

Nya affärer handlar till stor del om att hitta mönster – gå över gränser och göra djärva hopp i fantasin. En av mina favoritövningar för att skapa nya intryck och mentala skärningspunkter är att gå till en välsorterad tidningskiosk och leta upp några tidningar som jag normalt inte läser. Jag läser sedan slumpmässigt några artiklar och försöker koppla ihop vad jag läser med något arbete jag håller på med eller andra intryck som jag skaffat på annat håll. Jag kan garantera att man får många nya fantastiska idéer på denna upptäcktsresa – **Långa Tankar**

”Vägar skapas när man går, inte när man väntar.”

I Alfred Nobels anda bygger vi gärna en myt om framstående svenska snillen som förändrade allt och lade grunden till svensk industri. Men Alfred Nobel byggde tvärtom sitt testamente på ”öppenhet mot omvärldens idéer och landvinningar.” Inget land kan vara sig själv nog. Inom teknik och vetenskap är det mångfalden som skapar resultat. Under en lång period har USA, Europa och Japan dominerat, men nu kommer de folkrika länderna i Asien in i bilden. Då gäller det för oss i lilla Sverige att ständigt vara öppen och nyfiken för det som händer i den stora världen.

Kommer svenska företag i framtiden, när Kina är världens största ekonomi och Indien den näst största, fortfarande vara konkurrentkraftiga? Hur väl vi kommer att kunna möta hoten handlar till stor del om hur väl vi lyckas finna och utnyttja nya möjligheter. Mycket kommer att handla om vår förmåga att upprätthålla en hög innovationstakt. Precis som Alfred Nobel uttryckte det – ”**inget företag kan vara innovativ i isolering och inget företag har inom sina organisatoriska gränser tillgång till mer än en bråkdel av all relevant kunskap och alla idéer som kan kombineras**”. I vår globaliserade värld påverkas alla av varandra. Därför måste idéer och kunskap få flöda och korsbefruktas inom företag och mellan företag utan hänsyn till geografiska gränser - **Långa Tankar.**

”Ställ dig på giganternas axlar och se lite längre med deras hjälp”

Newton

TIME

10 ideas changing the world right now

<http://www.time.com/time/specials/packages/0,28757,188477,9,00.html>

Det knepiga är att upptäcka förändringar i vår värld tidigt. Det finns också en risk att vi väljer att ignorera en del förändringar. En kastrull med vatten på en spis visar väldigt få tecken på att vattnet ska börja koka tills precis innan det händer. Att uppfatta förändringar handlar om att se motsvarigheterna till de små, små bubblorna som uppstår innan de blir uppenbara för alla andra. Dessa inledande små bubblor kan vid första anblicken framstå som obetydliga, men de är tecken på att något är på väg att hända – världen sjuder av små, små bubblor – en del kommer att leda till helt nya möjligheter. För de som ser dem !

Var nyfiken och lyssna efter de signaler – ofta mycket små - som pekar på att något nytt håller på att hända – en förändring är på gång

Det kommer att finnas en enorm potential för de företag som har förmågan att dra ut linjerna riktigt långt och stretcha de mentala tankarna och ställa sig frågan **OM? – Långa Tankar.**

Tillväxt kräver att man gör saker – framför allt att man gör något nytt !

TrainingLab stödjer företag och organisationer i deras förändrings- och utvecklingsarbete genom utbildning, workshops och seminarier inom områdena ledarskap, kommunikation och omvärldsspaning. Vår idé är att skapa en kreativ arena där du möter en miljö som inspirerar till nytänkande.

För mer information om innehållet i detta nyhetsbrev kontakta gärna PO Åhman p-o@traininglab.org eller 0708 437851